

Таким чином, організація консалтингового процесу в системі обліку і оподаткування виступає інструментом більш якісного і ефективного інформаційного забезпечення системи управління та цілеспрямованим підбором відповідних інформативних показників для аналізу і прогнозування, що також сприяє обґрунтованому прийняттю стратегічних і оперативних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Базецька Г. І. Економічний консалтинг: навч. посіб.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 167 с.
2. Косіченко І. І. Стратегічні пріоритети розбудови вітчизняного консалтингового бізнесу в сучасних умовах. *Бізнес Інформ*. 2020. №9. С. 270–276. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-9-270-276>
3. Податковий кодекс України. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку. Київ: Алерта. 2020. 192 с.

Юрченко О. А.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

МІНІМАЛЬНЕ ПОДАТКОВЕ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

За підсумками 2022 року власники земельних ділянок в тому числі сільськогосподарського призначення, орендарі, користувачі та фермери зобов'язані подати до фіскальних органів спеціальний додаток у складі річної податкової декларації, в якому розраховується загальна сума мінімального податкового зобов'язання (далі – МПЗ). У додатку до річної податкової декларації платники податків розкривають загальну суму МПЗ, додатну різницю між такою сумою і загальною сумою сплачених у звітному році податків, зборів, платежів і витрат на оренду земельних ділянок, яка підлягає сплаті до бюджету.

МПЗ – це мінімальна величина податкового зобов'язання зі сплати податків, зборів і платежів, які пов'язані з виробництвом і реалізацією власної сільськогосподарської продукції та / або володінням, користу-

ванням (орендою, суборендою, емфітевзисом, постійним користуванням) земельними ділянками, віднесеними до сільськогосподарських угідь [1].

Погоджуємося із думкою К. Безверхого, що контроль за нарахуванням та сплатою МПЗ покладено на Державну податкову службу (далі – ДПС) [2].

Під загальним МПЗ слід розуміти суму МПЗ визначену за кожною із земельних ділянок, які належить на правах власності або користування одній юридичній (фізичній) особі, у тому числі особі підприємстві.

Додатна різниця між загальним МПЗ і загальною сумою сплачених платежів є: у платників податку на прибуток – частиною зобов’язань із цього податку (пп. 141.9.5 ПК); у платників єдиного податку – частиною зобов’язань з єдиного податку (п. 2971.8 ПК) [1].

Відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємств інформації про МПЗ представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Відображення в обліку та фінансовій звітності підприємств мінімального податкового зобов’язання

Платники податку	Вид витрат	Бухгалтерське відображення	Відображення у фінансовій звітності
Розрахунки МПЗ			
Платники податку на прибуток	–	Дт 641 / податок на прибуток Кт 311 «Поточні рахунки в національній валюті».	Заборгованість із МПЗ відображається у рядку 1620 «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками із бюджетом», форми № 1, № 1-м, № 1-мс
Платники єдиного податку третьої та четвертої групи	–	Дт 641/ єдиний податок Кт 311 «Поточні рахунки в національній валюті».	
Витрати МПЗ			
Платники податку на прибуток	Витрати з податку на прибуток	Дт 98 «Витрати з податку на прибуток» Кт 641 / податок на прибуток	рядок 2300 «Витрати з податку на прибуток», форми № 2, № 2-м, № 2-мс
Платники єдиного податку третьої групи	Адміністративні витрати	Дт 92 «Адміністративні витрати» Кт 641 / єдиний податок	- рядок 2130 «Адміністративні витрати» форми № 2; -рядок 2180 «Інші операційні витрати»

Продовження табл. 1

Платники податку	Вид витрат	Бухгалтерське відображення	Відображення у фінансовій звітності
			- (форма № 2-м); - рядок 2165 «Інші витрати» (форма № 2-мс)
Платники єдиного податку четвертої групи	Інші витрати операційної діяльності	Дт 949 «Інші витрати операційної діяльності» – Кт 641/єдиний податок	- рядок 2180 «Інші витрати операційної діяльності» форми № 2; - рядок 2180 «Інші операційні витрати» (форма № 2-м); - рядок 2165 «Інші витрати» (форма № 2-мс)

* Джерело: узагальнено автором на основі [3, 4].

МПЗ за звітний податковий рік, що підлягає сплаті до бюджету відображається в тому самому порядку, що й податок на прибуток (єдиний податок). Виняток становлять платники єдиного податку четвертої групи, які розраховують МПЗ за 2022 рік у складі податкової декларації на 2023 рік, яка подається до контролюючих органів не пізніше 20 лютого 2023 року.

Додатна різниця між загальним МПЗ і загальною сумою сплачених податків за 2022 рік обчислюється в додатку до податкової декларації платників єдиного податку четвертої групи та відображається у складі податкових зобов'язань за 2023 рік.

Таким чином, юридичні особи, які є платники податку на прибуток або єдиного податку третьої групи повинні нарахування МПЗ за звітний 2022 рік 31 грудня 2022 року та відобразити МПЗ у фінансовій звітності за 2022 рік. Термін подачі такої звітності до органів статистики до 28 лютого 2023 року, до ДПС – разом із річною декларацією із податку на прибуток / податковою декларацією платника єдиного податку.

Платники єдиного податку четвертої групи нараховуються МПЗ за 2022 рік у складі єдиного податку за 1 квартал 2023 року та відображають минулорічні показники у фінансовій звітності за перший квартал 2023 року.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print1389887254397445>. (дата звернення: 26.02.2023).

2. Безверхий К., Юрченко О. Мінімальне податкове зобов'язання для бізнесу: правила адміністрування. *Scientia Fructuosa*. 2022. № 3 (143). С.114-125 URL: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/498/434> (дата звернення: 26.02.2023).

3. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ МФУ від 28.03.2013 № 433 URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/53891___538337 (дата звернення: 26.02.2023).

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій. Наказ МФУ від 30.11.1999 № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення: 26.02.2023).